

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 3042648
Steller: J. Eilander-Blom
Datum commissie:
Datum raadsvergadering: 23 juni 2026

Team: ROB
Teammanager: Ronald Stöcker
Portefeuillehouder: A. Helling
E-mail: jo.eilander@hoorn.nl

Onderwerp

Zienswijze jaarstukken 2025 en begroting 2027 Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2025 en begroting 2027 OD NHN
2	Jaarstukken 2025
3	Controle verklaring accountant
4	Accountantsverslag
5	Dashboard Jaarrekening OD NHN 2025
6	Concept begroting 2027

De raad besluit

1. Een positieve zienswijze af te geven op de resultaatbestemming 2025 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord ten aanzien van het voornemen om het nadelige resultaat van de Milieutaken van € 212.000 ten laste te brengen van de algemene reserve. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat gemeentelijke deelnemers (verder) financieel onder druk komen te staan. Dit heeft gevolgen voor de gepresenteerde algemene reserve in de begroting van 2027;
2. Geen zienswijze af te geven op de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;
3. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2027 ten aanzien van de doorgevoerde indexatie vanuit de FUGR, de extra bijdrage robuustheidscriteria en de extra bijdrage herijking bedrijfsvoering;
4. Een negatieve zienswijze te geven op de begroting 2027 ten aanzien van de extra bijdrage voor de adviseur water;
5. De financiële gevolgen van het vaststellen van de begroting 2027 OD NHN door het Algemeen Bestuur te verwerken in de Hoornse begroting 2027.

Samenvatting

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) heeft de jaarstukken 2025 en begroting 2027 aangeleverd.

Het voorstel is om een positieve zienswijze te geven op de resultaatbestemming 2025. De OD NHN is voornemens om het nadelige resultaat van de Milieutaken ten laste te brengen van de algemene reserve. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat gemeentelijke deelnemers (verder) financieel onder druk komen te staan. Dit mede in het licht van het ravijnjaar.

De raad heeft op 10 februari 2026 besloten om een positieve zienswijze te geven op de Kadernota 2027 van de OD NHN met de kanttekening dat de herijking bedrijfsvoering bij de begroting 2027 van een bredere onderbouwing wordt voorzien en dat er verduidelijking komt over de extra kosten adviseur water (rol/budget provincie).

De loon-prijsindexatie 2027 is toegepast in overeenstemming met de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR), die geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen. Het indexatiepercentage 2027 voor alle gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld op 7,6%.

Het voorstel is om een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2027, met uitzondering van de extra investering voor een adviseur water. De verduidelijking in de begroting 2027 op dit onderdeel is namelijk onvoldoende.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

In de wet is opgenomen dat de gemeenteraad een zienswijze kan geven over de jaarstukken en de begroting van gemeenschappelijke regelingen.

Belang

Door het geven van zienswijzen heeft de gemeenteraad invloed op de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling en op de uitvoering van de taken van de OD NHN.

Centrale vraag

Welke zienswijzen wil de gemeenteraad geven over de jaarstukken 2025, de begroting 2027 en de bezuiniging scenario's van de OD NHN?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

De OD NHN voert voor zeventien gemeenten in Noord-Holland Noord en de Provincie Noord-Holland de basistaken uit op het gebied van de bovenlokale complexe milieutaken. Daarnaast voeren ze aantal gemeentelijke taken uit op gebied van Milieu. Het overleggen van de jaarrekening en begroting draagt bij aan een goede uitvoering van de Gemeenschappelijke Regeling. Dit is van belang voor de inwoners van de deelnemende gemeenten.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Duurzaamheid in relatie tot milieutaken maakt onderdeel uit van de werkzaamheden van de OD NHN. Dit doet de OD NHN onder andere door zich te richten op het versnellen van de verduurzaming van de gebouwde omgeving en energiebesparing bij bedrijven.

4. Kaders

De Wet Gemeenschappelijke Regelingen: in deze wet zijn de regels voor Gemeenschappelijke Regelingen vastgelegd. Hier is onder meer opgenomen dat staten en raden in de gelegenheid moeten zijn gesteld hun wensen en bedenkingen (zienswijze) te geven voordat het bestuur besluit over de oprichting van en deelneming aan een rechtspersoon.

Raadsbesluit taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling: De gemeenteraad heeft op 12 november 2024 ingestemd met een taakstelling van 5% op de gemeenschappelijke regeling OD NHN. Voor OD NHN is hiervoor een bedrag van € 93.000 ingeboekt in de begroting 2027 en verder.

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en Raadsbesluit van 10 februari 2026: Met dit besluit heeft de gemeenteraad gereageerd op de kadernota 2027 van OD NHN.

Raadsbesluit van 29 maart 2019: In dit besluit heeft de gemeenteraad de 'Financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen' (FUGR) vastgesteld. In deze uitgangspunten wordt onder andere ingegaan op het geven van zienswijzen en de mate van indexering.

5. Argumenten

De OD NHN heeft de jaarrekening 2025, de resultaatbestemming 2025 en de begroting 2027 aangeboden zodat de raad hier een zienswijze op kan geven. Hieronder worden de bevindingen en het advies voor de zienswijzen toegelicht.

Jaarrekening 2025 en Resultaatbestemming 2025

Het resultaat van de jaarrekening 2025 van de OD NHN bedraagt ten opzichte van de gehele vastgestelde begroting € 184.000. Dit bestaat uit een deel (gemeentelijke) Milieutaken € 212.000 (negatief) en (provinciale) VTH-plustaken € 396.000 (positief).

De jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring door Publieke Sector Accountants.

Resultaatbestemming 2025

De OD NHN is voornemens om het nadelige exploitatiesaldo voor de (gemeentelijke) Milieutaken van € 212.000 te onttrekken aan de algemene reserve. Op die manier hoeft dan voorsnog geen financiële bijdrage gevraagd te worden aan de gemeentelijke deelnemers. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat gemeentelijke deelnemers, mede in het licht van het ravijnjaar, (verder) financieel onder druk komen te staan.

Als het nadelige exploitatiesaldo ten laste van de algemene reserve wordt gebracht, daalt de algemene reserve tot € 149.000. Daarmee komt de algemene reserve uit op 0,8% van de totale begrote lasten 2026 van de Milieutaken. Dit leidt tot een verslechtering van de ratio van het weerstandvermogen in 2026 tot 0,3. Een ratio van 0,3 wordt geclassificeerd als ruim onvoldoende.

In dat geval beschikt OD NHN nagenoeg niet over een financiële buffer om eventuele tegenvallers op te vangen.

Het gevolg kan zijn dat, als zich in 2026 (en navolgende jaren) financiële tegenvallers voordoen, ODNHN niet in staat is deze zelfstandig op te vangen. In dat geval zal alsnog een aanvullende bijdrage van de (gemeentelijke) deelnemers noodzakelijk zijn. Maar dit achten we acceptabel.

Het positieve resultaat VTH-plustaken (provincie) wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve VTH-plustaken.

Conclusie

Het voorstel is om een positieve zienswijze te geven op de resultaatbestemming 2025. De OD NHN is voornemens om het nadelige resultaat van de Milieutaken ten laste te brengen van de algemene reserve. Hiermee wordt beoogd te voorkomen dat gemeentelijke deelnemers (verder) financieel onder druk komen te staan. Dit mede in het licht van het ravijnjaar.

Voor de jaarrekening 2025 wordt vanuit de OD NHN geen zienswijze gevraagd. In tegenstelling tot de resultaatbestemming is er is ook geen reden om een zienswijze te geven op de jaarrekening 2025 OD NHN. Om die reden wordt voorgesteld om geen zienswijze af te geven op de jaarrekening 2025 van de OD NHN

Stand van zaken 5% taakstelling

De gemeenteraad heeft op 12 november 2024 ingestemd met een taakstelling van 5% voor alle gemeenschappelijke regelingen, dus ook voor OD NHN. Dat ging voor de OD NHN om een bedrag van € 93.000 dat staat ingeboekt in de Hoornse begroting vanaf 2026. De OD NHN heeft een gedeelte hiervan kunnen realiseren, namelijk € 11.000. Dit betekent dat er nog een taakstelling van € 82.000 resteert voor het onderdeel Duurzaamheid en Milieu. In de voorliggende begroting is opgenomen dat naar aanleiding van het efficiencyonderzoek in de meerjarenraming vanaf 2029 rekening wordt gehouden met een taakstelling van 5%. Ten tijde van het opstellen van de ontwerpbegroting 2027 wordt gewerkt aan de nadere uitwerking van de maatregelen, inclusief de randvoorwaarden en investeringen die benodigd zijn om deze taakstelling te realiseren. Daardoor geldt de taakstelling Duurzaamheid en Milieu voor 2026, 2027 en 2028. Voor 2026 is er al een alternatief gevonden. De oplossing voor 2027 en 2028 wordt bij de Hoornse Begroting 2027 gerapporteerd.

Begroting 2027

De begroting 2027 is grotendeels in lijn met de vastgestelde kadernota 2027.

Op de volgende punten komt de begroting 2027 niet overeen met de kadernota 2027:

- Vanaf 2029 wordt in de meerjarenraming rekening gehouden met een taakstelling van 5%. De OD NHN is de nadere uitwerking van de maatregelen aan het uitwerken, inclusief de randvoorwaarden en investeringen die nodig zijn om deze taakstelling te realiseren. De uitwerking zal ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur. Uitgangspunt daarbij is het realiseren van een structurele efficiencybesparing van tenminste 5% vanaf 2029.
- In de ontwerpbegroting 2027 wordt - in afwijking van de concept kadernota 2027 - uitgegaan van een zo laag mogelijk ambitieniveau en wordt voorgesorteerd op de mogelijke wetswijziging op het naleven van de Wet Personen Mobiliteit (WPM).
- Over de energiebesparende maatregelen (EML) wordt in de loop van 2026 meer duidelijkheid verwacht, daarom is vooralsnog geen bijdrage opgenomen in de ontwerpbegroting 2027. Indien nodig zal - in afstemming met de deelnemers - voor het jaar 2027 een incidentele aanvullende bijdrage worden gevraagd. Mogelijk wordt dit onderwerp in de kadernota 2028 opnieuw onder de aandacht gebracht.

Indexatie vanuit de FUGR

De loon-prijsindexatie 2027 is toegepast in overeenstemming met de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR), die geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen. Het indexatiepercentage 2027 voor alle gemeenschappelijke regelingen is vastgesteld op 7,6%.

Robuustheid

Uiterlijk 1 april 2026 moeten alle omgevingsdiensten voldoen aan de door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) vastgestelde robuustheidscriteria. In het, door het Algemeen Bestuur, vastgestelde Plan van aanpak Robuustheid is uitgegaan van een noodzakelijke structurele investering van € 1,7 miljoen (prijsspeil 2025) per jaar. Sinds het opstellen van het Plan van aanpak Robuustheid heeft de OD NHN met grote inzet en in lijn met de beschikbare financiële middelen gewerkt aan het versterken van de bedrijfsvoering. De OD NHN voldoet op dit moment nog niet volledig aan de landelijke robuustheidscriteria van het ministerie van I&W. Structurele financiering voor de robuustheid van de OD NHN is dan ook nog steeds noodzakelijk.

De oorspronkelijke raming van € 1,7 miljoen (peildatum 2025) is bij de kadernota, mede door de bereikte ontwikkeling, bijgesteld. Vanaf 2027 is een structurele investering van € 1,6 miljoen per jaar noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria.

Onderzoek vanuit de provincie geeft aan dat de OD NHN bestaansrecht heeft, al dan niet door samenwerking met andere Omgevingsdiensten.

Als de OD NHN niet aan de robuustheidscriteria voldoet zal deze moeten fuseren met een andere Omgevingsdienst. Als gemeente Hoorn zien we graag dat de OD NHN robuust is om in hoofdzaak zelfstandig te kunnen functioneren. Waar versterking gewenst of nodig is kunnen we de samenwerking opzoeken met andere OD's. Het behouden van een Omgevingsdienst in de regio, al dan niet volledig zelfstandig, is van belang om de lokale maatschappelijke opgaves goed te kunnen begrijpen en in te vullen.

Met een fusie ontstaat er een nog grotere Omgevingsdienst, naast dat de invloed van ons als gemeente Hoorn nog beperkter wordt is de verwachting dat het ons meer zal gaan kosten.

Daarnaast is al aangegeven dat de OD NHN pas kan fuseren op het moment dat zij zelf aan de robuustheidscriteria voldoet (anders is de OD NHN geen interessante fusie partner).

Zoals in de begroting 2027 is aangegeven vraagt het een investering in de OD NHN om aan de wettelijke vastgestelde robuustheidscriteria te voldoen. Door de OD NHN zijn er meerdere onderzoeken gedaan. Hieruit is de noodzakelijke investering opnieuw bepaald en de noodzaak bevestigd. Het is van belang dat de OD op Noord Holland Noord niveau blijft functioneren. Bij fusie met een andere Omgevingsdienst

8. Communicatie

De door de gemeente Hoorn gegeven zienswijzen worden schriftelijk teruggekoppeld aan de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

9. Realisatie

De jaarstukken 2025 en de begroting 2027 worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur vastgesteld. Bij de vaststelling worden de zienswijzen van de deelnemende gemeenten meegenomen.

Hoorn, 12 MEI 2026

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris,

de burgemeester

komt de Gemeenschappelijke regeling verder van de gemeente af te staan en vraagt, zoals het er nu uit ziet, een nog grotere investering. In de begroting laat de OD NHN zien dat zij nieuwe en bestaande budgetten goed benutten. Dit is een positieve ontwikkeling

Het onderdeel Robuustheid heeft een structureel negatief financieel effect vanaf begrotingsjaar 2027 van € 112.000 per jaar.

Herijking bedrijfsvoering

In de begroting 2025 waren middelen voor ICT-projecten opgenomen onder de reserve ICT-Masterplan. Eind 2025 zijn deze middelen volledig benut. Daarmee ontbreekt vanaf 2026 financiële ruimte om noodzakelijke ICT-projecten uit te voeren.

In de kadernota was om deze reden een structureel budget van € 702.000 per jaar opgenomen. Daarnaast is in 2027 eenmalig € 285.000 extra vereist om noodzakelijke projecten uit te voeren. Het gaat hier om uitgestelde investeringen uit 2026 die wegens de uitputting van de reserve Masterplan ICT en het hanteren van de zogenaamde nullijn bij het opstellen van de begroting van 2026 niet worden uitgevoerd.

Met deze structurele investering blijft de Omgevingsdienst digitaal toekomstbestendig en in staat om de wettelijke en maatschappelijke taak goed te vervullen.

Herijking bedrijfsvoering heeft een negatief financieel effect op het begrotingsjaar 2027 van € 69.000 en voor de jaren daarna van € 49.000.

Adviseur water

Op de extra bijdrage voor de adviseur water wordt een negatief advies voorgesteld. Bij de kadenota is als voorwaarde voor een positieve zienswijze opgenomen dat in de Begroting 2027 een verduidelijking zou worden gegeven over dit onderwerp. De verduidelijking in de begroting is onvoldoende. Aanvullende verduidelijking is te laat aangeleverd om bij dit voorstel te betrekken. Daarmee is onvoldoende duidelijk gemaakt welke rol en taak deze adviseur gaat invullen voor de gemeentelijke taken.

Conclusie

In lijn met de positieve zienswijze op de Kadernota 2027 van de OD NHN wordt voorgesteld om een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2027 ten aanzien van de doorgevoerde indexatie vanuit de FUGR, de robuustheidscriteria en de herijking van de bedrijfsvoering. Ten aanzien van de (gevraagde) extra bijdrage voor de adviseur water wordt voorgesteld een negatieve zienswijze te geven.

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het maatschappelijk draagvlak is in het kader van dit voorstel niet onderzocht.

7. Financiële gevolgen

Als het AB van de OD NHN de begroting 2027 in juli 2026 in deze vorm vaststelt heeft dit financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat 2027 van Hoorn.

De gemeentelijke bijdrage voor Hoorn neemt voor 2027 toe met € 363.000 een vanaf 2028 structureel met € 343.000.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Indexatie volgens de FUGR van de bijdrage ad € 163.000.
- Extra gevraagd bijdrage voor het Plan van aanpak om te voldoen aan de robuustheidscriteria ad € 112.000
- Extra gevraagde bijdrage voor Herijking bedrijfsvoering ad € 69.000 in 2027 en € 49.000 vanaf 2028
- Extra gevraagde bijdrage voor Adviseur water ad € 19.000 (voorstel is om hier een negatieve zienswijze op te geven).